

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Арассыйаҕа –
Тыйаатыр
Сыла

Өрөспүүбүлүкэҕэ –
Сомоболоһуу
Сыла

Улууска –
Сомоболоһуу
Сыла

УВАЖАЕМЫЙ АНДРЕЙ ТИМОФЕЕВИЧ, ДОРОГИЕ ЗЕМЛЯКИ!

Мы провожаем 2018 год, итоги которого вселяют надежду и оптимизм. Общими усилиями руководство и жители Чурапчинского улуса сделали все возможное, чтобы наш район, каждый его наслег, стабильно жил и трудился, чтобы воплощались все добрые планы и замыслы.

Уходящий год был сложным, но плодотворным. Весной в Чурапче были торжественно введены в эксплуатацию очистные сооружения, в улусе проделана газификация и благоустройство населенных пунктов, строительство жилья, социальных и инфраструктурных объектов. С хорошими показателями завершает год СХПК "Чурапча", который является признанным флагманом производства и крупнейшим сельскохозяйственным кооперативом в республике. Успешно отработали все предприятия и организации района, в том числе представляющие малый бизнес.

В рамках объявленного мной Года содействия занятости населения Республики Саха (Якутия) деятельность главы и руководства улуса была сосредоточена на сохранении и создании новых рабочих мест, улучшении условий для самореализации молодежи, формировании благоприятной среды для всех жителей. Уверен, что проведенная работа повлияет на дальнейший рост экономического и социального потенциала Чурапчинского улуса.

В 2018 году чурапчинцы, как всегда, активно проявляли себя в культуре, спорте, общественной жизни. Власть не может существовать без доверия граждан. Сегодня в республике появилось достаточно инструментов для двусторонней связи – электронные, приемные, социальные сети, общественные институты. Это и есть реальные механизмы народного контроля, важную роль в котором может сыграть абсолютно каждый человек.

Уважаемые чурапчинцы!

Мы многое сделали вместе в уходящем году, который запомнится нам прежде всего радостями и победами, и теперь можем погрузиться в приятные заботы и хлопоты по встрече любимого праздника в кругу семьи и друзей.

Желаю вам энергии и оптимизма, мира и согласия, осуществления всех позитивных начинаний и творческих идей во благо процветания любимой республики и родного улуса!

Пусть новый год, который провозглашен в Якутии Годом консолидации, принесет нам удачу, а позитивный настрой, внимание, забота о родных и близких станут залогом общего успеха!

С Новым Годом!

Е.А. БОРИСОВ, член Совета Федерации Федерального Собрания РФ.

Улууска – бу күннэргэ

ЧУРАПЧЫ ҮҮНЭР-САЙДАР, СОМОБОЛОҤОР!

(2018 сылы түмүктүүр Чурапчы нэһилиэгин баһылыгын баала)

Тохсунньу 5 күнүгэр, Чурапчы нэһилиэгэр Александр Федотов аатынан Ыспартыйыбынай киинтэ 2018 сылы түмүктүүр, сыл бастыггарын ааттыыр Чурапчы нэһилиэгин баһылыгын Саҥа дьыллаабы баала ытыллына. Манньык улахан таһымнаах дьоро киһэни биэр дойдулаахтарбыт Николь уонна Николай Гоголев илээн-сабалаан ытыттылар.

Сыл устата ытыллыбыт үлэ-хамнас ситиһилэрин, сыл бастыггарын аатталыыр үөрүүлээх киһэҕэ Ыспартыйыбынай саала иһэ "лыык" курдук дьонунан туолла. Бу биллэн турар, нэһилиэгин көхтөөбүн уонна биэр сомбо буоларын өссө төгүл дакаастыыр. Үөрүүлээх чааска улуус баһылыга Андрей Ноговицын, улуус дьокутааттарын Сэбиэтин бэрэссэдээтэла Афанасий Захаров, 2012-2018 сылдарга Чурапчы нэһилиэгин баһылыгынан таһаарылаахтык үлэлээбит, билигин СӨ ыччакка уонна социальнай коммуникацияга министриэ Степан Саргыдаев, Дьокуускайга олорор Чурапчы улуунун түмсүүтүн салайааччы Василий Гуляев, Чурапчы нэһилиэгин баһылыгын эбэтинэн толорооччу Алексей Егоров кытылыны ыллылар.

2018 сыл устата Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтата тарилтэлэр, урбаанньыттар икки ардыларыгар үгүс күрэхтэһиллэр, куюнкуустары тэрийэн кэллэ. Онно тарилтэлэр тастарын киргэтиигэ анаммыт "Сыдыай" куюнкуус кыайылаабынан "Маарыкчаан" ПО (сал.

О.П. Монастырева), 2-с миэстэ "Березка" уһуйаан (сэб. Е.И. Егорова), 3-с миэстэ "Тулгукчаан" уһуйаан (сэб. Т.И. Ефремова) буоллулар. Урбаанньыттар ортолоругар 1-кы миэстэни "Универсам" маҕаһын (сал. А.И. Толстоухов) ылла. 2-с миэстэҕэ "Туску" маҕаһын (сал. А.И. Байн), 3-с миэстэҕэ "Сайдам" маҕаһын (сал. А.П. Попова) тигистилэр.

Степан Анатольевич биэр дойдулаахтарын истинник эбэрдэлээтэ, итинэн Чурапчы нэһилиэгин дьонун тирэбинэн 7 түөлбө буоларын бигэргэтэн турар, түөлбө салайааччыларыгар дирин махталын биллэрдэ. Сыл түмүгүнэн "Центральнай" (сал. В.И. Пономарев), "Молодежная" (сал. С.В. Титова), "Чаран" (сал. А.Н. Архипов), "Мурун Тымпыйа" (сал.

Маны таһынан 2018 сыл бастыггарын ааттаатылар. "Бигэ туруктаах дьэ кэргэн – олох кэскилэ" – "Чаран" түөлбө олохтоохторо Елена уонна Максим Лукиннар, "Түөлбө бастын салайааччыта" – Анастасия Лонгинова, "Тарилтэ бастын салайааччыта" – ЧГФКСИ ректора И.И. Готовцев, "Чурапчы кэскилэ" – С.А. Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын 10-с кылааһын үөрэнээччигэ Ваня Захаров, "Үтүө санаа холбур" – И.Г. Макаров, "Бастын социальнай партнер" – Саастарын ситэ илик осолору социальнай реабилитациялыр киин салайааччыта М.Н. Саввина "Урбаанньыт-2018" – И.И. Барашков, "Успуорт – олоһум ситиһиитэ" – А.П. Бродников ааттанылар.

Чурапчы нэһилиэгин баһылыгын баалыгар кэлбит ыалдьыттар олус астынан, үөрэн-көтөн тарбастылар. Биэчэр былаһын тухары олохтоох ыччат аныгы тэтимнээх үгүкүүлэринэн, көрдөөх сонньууларынан, оттон Саха эстрадатын чабылхай сулустара Сахаага уонна Александр Бурнашевтар ылбабай ырыаларынан киргэттилэр.

Чурапчы нэһилиэгин баһылыгын эбэтинэн толорооччу Алексей Егоров үүммүт 2019 сылы Чурапчы нэһилиэгэр "Гражданской инициатива" сылынан биллэриллибитин иһитиннэрдэ уонна өрөспүүбүлүкэҕэ, улууска биллэриллибит "Сомоболоһуу" сылыгар сөл түбэһиннэрдэн, дьон-сэргэ түмсэн, үлэ-хамнас көдүүстээхтик ытыттылар баҕа санаатын тизэртэ.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

В.П. Пудова) түөлбөлөр биһирэбил бириистэринэн бэлиэтэннилэр. Түөлбөлөр ортолоругар 1-кы миэстэ "Куоҕаһы" (сал. Ф.С. Седалищева), 2-с миэстэ "Маарыкчаан" (сал. С.И. Алексеева), 3-с миэстэ "Ыспартыйыбынай" (сал. А.Д. Рожин) буоллулар.

Оттон тарилтэлэр икки ардыларыгар ытыллыбыт Ыспартакыйаада түмүгүнэн 1-кы миэстэ улуустаабы олох-дьаһах уонна хомунаальнай хаһаайыстыба, СЭС уонна "Роспотребнадзор", 2-с миэстэ Д.П. Коркин аатынан ЧРОСИО, 3-с миэстэ С.К. Макаров аатынан улуустаабы гимназия, "Лесхоз", "Энергосбыт" тарилтэлэр буоллулар. Атын тарилтэлэр анал бириистэринэн набаарадаланнылар.

Сонун

Сэрэх дбагал

Чурапчыга – Япония ыччаттара

Үүнээри турар Сана дьылга, ахсынны 30 күнүгэр ыраах Япония дойдутун ыччаттара Өймөкөөнтөн төнөн иһэн, биһиги улууспут киинигэр Ыалдьыттаан аастылар. Элбэи билиэн-көрөн бадалаах дьон тымчы уунан эти-хааны чэбдигрдэр "Чэбдик" уопастыбаннай түмсүү чилиэнэрин уонна киингэр салайааччыларын Афанасий Доросеевы көрүстүлэр, тымчынан чэбдигири албастарын, ньымаларын билистилэр.

Ыалдьыттар температураны мээрэйдир аппарааттарынан уу кыраадыһын күмнээн көрдүлэр, улаханньк интэриэһиргээтилэр. Түмсүү чилиэннэрэ биир-биир ууга киран тахсыбыттарын сэргии көрөн, кыралаан ону-маны ыйыталаһан бараннар, Така-диэн уоллара хорсунун киллэрэн, тымчы ууга умсан табыста.

Ууттан тахсаат, сахалар хайдах курдук хорсуннарын, тус доросбуйаларын туһугар хайдахтаах курдук туруулаһалларын, маньык сэрэхтээх ньыманан дьарыктаналларын көрөн, улаханньк сөхпүтүн-махтайбытын биллэрдэ.

Японияттан кэлбит Ыалдьыттары улуус дьокутааттарын Сэбиэтин бэрэссэдээтэлэ Афанасий Захаров, улуус баһылыгын социальная болпууостарга солбуйааччы Николай Аммосов, улуус баһылыгын үп, экономика болпууостарыгар солбуйааччы Иннокентий Матвеев, улуустаабы үспүорт управлениетын салайааччыта Иван Оконешников, Чурапчы нэһилиэгин баһылыгын солбуйааччы Алексей Бурцев көрүстүлэр.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

МУГУДАЙГА -- «АЛГЫС» ТҮМСҮҮ ДЬОРО КИЭНЭТЭ

Тохсунньу 3 күнүгэр Муғудай нэһилиэгэр «Эйгэ» норуот айымньытын дьыстигар нэһилиэк пенсионердарын сана 2019 сылы көрсөр дьоро күнэ буолан ааста. Бу күннэ Ыаллы нэһилиэктер аҕам саастаахтара Ыалдьыттаатылар. Ол курдук, Төлөйтөн (сал. Наталья Гуляева, Евдокия Максимова) уонна Одьулуунтан (сал. Екатерина Ефремова) түмсэн, элбэх буолан кэллилэр.

Ыалдьыттары киирэр аантан олохтоохтор сахалыы таннан, сылаас саламааттаах алаадынан айах тутан көрүстүлэр. Үөрүүлээх түгэннэ Муғудай нэһилиэгин баһылыга Кузьма Пермяков, Одьулуун нэһилиэгин баһылыга Людмила Ефремова дьоннорун-сэргэлэрин эбэрдалээтилэр, алгыс тылларын анаатылар. Нэһилиэк ытык кырдыабаһыгар, Герой-ийэбэ Екатерина Пермяковаба өрөспүүбүлүкэтээби «Ытык Сүбэ» бэйэтин туттардылар. Маны таһынан Кузьма Пермяков Ыалдьыттарга бэйэтин бэлэхтэрин туттаран, соһуччу үөрүүнү бэлэхтээтэ.

Оонньуу-көр оройуттан тутулунна, араас куонкурустар эбэрдалэр, көрдөөх оонньуулар тиһигин быһаакка солбуллан истилэр. Одьулуун нэһилиэгин «Чэчир» ВИА-та (сал. Василий Авксентьев), тыыннаах муусуканан кызргатта. Бырааһынныктаабы остуол тардылыһна көрө кэлсээн тэһийдэ. Бастын кыттааччыларга анал ааттар туттарылыһылар.

Дьэ, ити курдук, тохсунньу тоһуттар тымчытын вахсыбаакка, дьоммут-сэргэбит эдэр саастарын эргитэн, оонньоон-көрүлээн, ыллаан-туойан, үнкүүлээн, истиг көрсүһүүттэн үөрэн-көтөн, өссө да инникитин көрсүһөр былааннаах тарбаастылар.

Сана дьылы көрсөр дьоро күннэ кэлбит Ыалдьыттарыбыгар, «Чэчир» ВИА-ба, көмөлөспүт, сүүрбүт-көппүт дьоммутугар махталбытын тизэрдэбит.

Людмила ОКОНЕШНИКОВА.

Пародиялаан көрдөрдүлэр

Төлөй нэһилиэгин А.С. Бродников аатынан «Аартык» норуот айымньытын дьыстигэр тохсунньу 7 күнүгэр «Телейская пленница» диэн урукку сэбиэскэй кэминээбэ киинэлэртэн пародия киэһэтэ нэһилиэнньэбэ көрдөрүлүннэ.

«Талаан – норуокка» дииллэрэ сээрбаба суох, оон бу киэһэ Төлөй артыыстара оонньоотулар. «Ирония судьбы или с легким паром», «Морозко», «Бриллиантовая рука», «Джентельмены удачи», «Кавказская пленница» курдук норуот себүлээн көрөр киинэлэрин пародиялаан көрдөрдүлэр. Ол курдук Юрий Никулин оруолун Герасим Капрынов үүт-үкү оонньоон, дьон-сэргэ сэһээриитин ыһыан ылла. Трус оруолун талааннаах эдэр уолбут, Култуура колледжын устудьуона Афанасий Лаврентьев оонньоото. Араас тэрээһиннэргэ тиһигин быһаакка ыллыыр ырыаһыттарыбыт Саргылана Смирникова уонна Татьяна Крюкова бу киэһэ араас оруоллары оонньоон, дьонно-сэргэбэ атын өттүнэн талааннарын арыһан көрдөрдүлэр.

Төлөйдөр бу киэһэттэн астынан, сынньанан тарбаастылар.

Максим СМЕРНИКОВ.

Иһирэх тэһьһин

„ИВАН ПЕТРОВИЧ ВАСИЛЬЕВ“ ДИЭН КИНИГЭ ТУҢУНАН ЭТТЭХПИНЭ...

Саха сирин үтүөкэн дьоно

ИВАН
ПЕТРОВИЧ
ВАСИЛЬЕВ

Олох хайа бабарар түгэнинэн өйдөтөрө-санатара диэн баар ээ дьиктитэ, онтун, үксүгэр, үөйбэтэх-ахтыбатах өттүгүттэн күөрэс гына түһэрэ даһаны соһуччу буолааччы. Мин 2018 сыл алтынньы ыйга Дьокуускайдаагы „Чэбдик“ профилакторийга сыттым, угуттаным, эмтэнним, тииспин онортордум. Онно Чурапчыга көрбүт аҕай дьоммун Любовь Дмитриевна Барашкованы уонна Варвара Дмитриевна Васильеваны көрүстүм.

Онно биллим ээ, Варвара Дмитриевна уолунуун Дмитрий Иванович Васильевтыын „Алаас“ кинигэ кыһатыгар аҕаларын Иван Петрович Васильев туһунан 400 страницалаах кинигэни, „Саха сирин үтүөкэн дьоно“ диэн серияба киллэртэрэн бачээттэтэн талаартабылларын. Туһаһай оноһуулаах, өйдөтөр-санатар өрүтэ элбэх буолан бу кинигэни бийирээтим. Варвара Дмитриевна бу дьоһуннаах кинигэтин суруктаан-бичиктээн балэхтээтэ.

Кини кинигэһэ Аантылыгар, „Бу кинигэһэ биһиги Иван Петровиһы бары өттүнэн арыан көрдөрөр сыалы туруоруннубут. Онон, дьон ахтыыларынан эрэ мунурдамматыбыт Кэргэним, аҕабыт, эһэбит төрдүн-уһун сьрдатарга, ис санаатын арыарга дьулуһтубут. (мин бэлиэтээһиним—С. Т.) бэйэтэ суруйан хаалларбыт ахтытын, араас сылларга хаһыакка таһаартабыт ыстатыйаларын туспа баһынан киллэрдибит. Бу матырыйааллар адэр ыччаты ааспыт кэми табатык өйдүүргэ, сиэри-майгыны тутуһарга, кырдыксыт буоларга, аҕа көлүөнэһэ сүгүрэйэргэ иитиэхтэрэ-уһуйуохтара. Суруллубут суоруллубат“,—диэн этэр.

Оноһулар үлэ сыаллаах-соруктаах буоллаһына, дьонно-сэргэһэ тийимтиэ буолар. Кинигэни онорон-түмэн таһаарааччылар Өрөспүүбүлэбит Ил Дарханынан тахсыылаахтык үлэлээбит Егор Афанасьевич Борисовтан кинигэ кирии тылын суруйарыгар көрдөспүттэригэр, улгумнук ылыммыт уонна „... бу бүгүн мин төрөөбүт оройуона сайдыытыгар салайааччы быһыытынан боччумнаах кылааты киллэрсибит, элбэх дьону кэмигэр таба көрөн, олохторун суолугар үктэннэрбит убаастыыр киһибит Иван Петрович Васильев үлэлээбит, олорбут олоһун сьрдатар кинигэһэ кирии тылы суруйарбыттан улаханнык астынабын. Ситим быстыбат, олох салһанар үтүө дьоммут сьрдык өйдөбүллэринэн...“—диэн олус сөптөөх, олохтоох сыанабылы биэрбит.

Аны бу Васильевтарга тус бэйэм сыһаным туһунан, кылгастык да буоллар, этэн аһарарым наада. Иван Петрович уонна Петр Митрофанович Васильевтары үгүстүк көрсүбүт, тылларын-өстөрүн истибит, тус бэйэлэрин дьарыктарын даһаны билэр дьонум этилэрэ. Ордук үчүгэйдик Петр Митрофановиһы кытары Чурапчыга „Саһа олох“ хаһыат суруналыһа буолан сьлдьыбыт сылларбар билсибитим. Ол төрүөгүнэн кини Соловьев уонна Болугур нэһиликтэрин

устуоруйатын үөрэтэрэ буолбута. Оттон Иван Петровиһы буоллаһына Чурапчы биир тарбахха баттанар уоттаах-төлөнөөх публициһын быһыытынан билэрим. Хам-түм да буоллар, көрсөрүм, Чурапчы интэлигиэннэрин киниттэн токоолоһорум. Билиилээх-көрүүлээх уонна тугу даһаны сыыска-буорга түһэрбэккэ өйүгэр тутта сьлдьар ураты дьобурдаах киһи эбит этэ. Кини ити хаачыстыбатын кэрэхсиirim, бийириirim, хаһыакка суруйар ыстатыйаларын ааһарым. Учуонай Георгий Митрофанович Васильевы наука эйгэтинэн билэрим. Кэлинни үлэтин „Живой родник“ диэн кинигэтин олустук сөбүлээн аахпытым, кэниспизктэммитим. Тус бэйэтин кытары аһахтан кэпсэллэтэх киһим. Төһө даһаны ити курдук одон-додон собустук билсибитим, көрсүбүтүм иһин, мин Васильевтары бэйэлэрин кэмнэрин сайдыылаах дьоннорунан ааһар этим. Үөрэххэ-билиигэ дьулуурдарын сөбөрүм. Ол өйдөбүлбүн бу сана тахсыбыт кинигэ өссө төгүл бигэргэттэ. Учуонай Георгий Митрофанович Васильев кичэллээхтик ууран-хараһан, поэт Иван Арбита литэрэтиринэй нэһилиэстибэтэ саһа норуотугар тийибитин билэбин, ити иһин кини сьрдык мөссүөнүгэр махтана саныыбын. Бу Иван Арбита литэрэтиринэй нэһилиэстибэтэ Георгий Митрофановичка хайдах быһыыга-майгыга тиксибитин Семен Руфов даһаны, Георгий Митрофанович бэйэтэ даһаны үчүгэйдик, киһи ыпынарын курдук сьрдаппатылар, баһар ол оччотооһу күннэр-дьыллар эрирдэрин-мускуурдарын кытары сибээстээһэ буолуо диэн сэрэйэ саныыбын. Саһа талааннаах бэйэтэ Иван Арбита норуокка эргиллэн тийээн кэлиитэ, мин санаабар, Васильев аймах утумнаан туран саһа норуотун иннигэр онорбут үтүөлэрэ дии саныыбын. Төһө диэтэххэ, Иван Арбита рукопиһа Георгий Васильевка баарын бары даһаны эрдэттэн билэллэрэ эбитэ буолуо.

„Иван Петрович Васильев“ диэн кинигэни ааһаммын олус наадалаах сибидиэннэлэри буллум диэхтээхпин. Ол курдук Саһа АССР оскуолаларын үтүөлээх учуутала Петр Митрофанович Васильев тус бэйэтин ахтыытын инэн-тонон аахтым (23—30 стр). Мин таайым Андрей Андреевич Новгородов бэйэтин дьизтигэр аспыт оскуолатыгар иккис кылааска 1919—1920 сс үөрэх дьылыгар үөрэммит эбит Кини: „Сыл аһаарын курдук үөрэнэн баран, докумуона суох бүтэн барбытым... Новгородовка үөрэммитим, докумуона суох буолан, ааһыллыбатаһа“,—диэбит (34 стр).

Иккис бэлиэтээһинэ: „1931 сыл атырдьах ыйын 15 күнүгэр районо сэбиэдиссэйэ Степан Павлович Ефремов (саһа биллиилээх драматура—мин бэлиэтээһиним С. Т.) бирикээһин тулпугум. Болтоно начаалынай оскуолатыгар сэбиэдиссэйинэн ананыым туһунан. Онно тахсан биир чаппар устата А. Новгородов дьизтигэр оскуола аһан үөрэммитпит“,—диэн этэр (27 стр).

Бу Андрей Новгородов туһунан кылгас бэлиэтээһин баара миигин улаханнык долгутта. Петр Митрофанович Васильев 1919—1920 сс үөрэх дьылыгар Андрей Новгородовка үөрэммиттээх кини тылын-өһүн истибиттээх эбит Ону баара, мин билбэккэ хаалаахтаабыппын. Иккиһинэн буоллаһына, 1931 сыллаахха ол Андрей Новгородов дьизтигэр оскуола аһан үлэлэппит. Ити кэмнэ Андрей Андреевич Новгородов тыыннаах бэйэтэ суоһа Сымыйаһа балыллан, ОГПУ уобаластааһы отделигар силиэстийэлэнэн, тройка быһаарыытынан 1930 сыллаахха атырдьах ыйын 14 күнүгэр Дьокуускайга ытыллыбыта. Саһа биир үөрэхтээх интэлигиэнэ ити курдук суох буолбута. Ардыгар дьобус да бэлиэтээһиннэр устуоруйа кырдыгынын сытыһытык арыһааччылар.

„Иван Петрович Васильев“ диэн кинигэ биир үчүгэй өрүтүнэн Чурапчыбыт чулуу дьонун эйгэлэригэр сизтэн киллэрэрэ буолар. Онно биһиги төлөнөөх публицистарбыт Гаврил Ефимов, Михаил Ефимов, Михаил уонна Кирилл Пермьяковтар, Николай Кладкин, Афанасий

Захаров, Дмитрий Лазарев, о. д. а. ахтыыларыгар кинилэр Иван Петровичка сыһаннара көстөр.

Иван Петрович Васильевы публицист быһыытынан өлбөт-сүппэт кэриэһин суруйан-бичийэн хаалларбыт киһинэн ааһабын, оннук да буолан кини көлүөнэтин дьонун түмэрэ эбитэ буолуо дии саныыбын. Олус үчүгэй бэлиэтээһини Егор Михайлович Филиппов туһунан булан аахтым. „Чурапчылааһы партинай компаризнсийэ райком бастагы сэкирэтээринэн обком махталлаһыт киһитин пленум састаабыгар киллэрбэтэһэ. Ол оннугар ити инниэ Алексеевскай производственной управление начаалынныгынан энкилэ суох үчүгэйдик үлэлээбит уонна обком бюротун уурааһынан үлэтигэр ууратыллыбыт Е. М. Филипповы киллэрбитэ. Ити курдук Чурапчы хомуньуустара бэйэлэрин ытыктыыр сайалааччыларын Егор Михайловиһы сатабыллаахтык быһаан ылбытара“,—диэн И. П. Васильев чахчы буолбут кырдыгы өссө төгүл бигэргэппит (136—137 стр).

Ити курдук сыһыан көрдөххө, бу кинигэһэ киһи интэриэһин тардар бэлиэтээһиннэр үгүстэр. Холобур, Дьон Дьанылы литэрэтиринэй куруһуогу тэрийэн үлэлэппит эбит Н. С. Соловьев, И. Е. Федосеев, Болот Боотур, Мэхээлэ Дьобордуурап, Феоктист Софронов, у. д. а. тустарынан өйдөбүллээх түгэннэр кэпсэниллэр эбиттэр.

Үчүгэйдик сыһыан аахтаһа, кинигэ ис холооно өссө диригээн, ааһааччыны тардара өссө күүһүрэн иһэргэ дылы. Ол, арааһа, Гаврил Гаврильевич Попов, Варвара Дмитриевна Попова, Л. Д. Барашкова, Е. И. Новгородова, М. Н. Сибиряков, В. Д. Пинигина, В. М. Неустроев, М. А. Герасимова, А. М. Слепцов Иван Петрович Васильев үлэтигэр сыанабыл биэрбиттэрэ, үтүө түгэннэри сылаастык-сымнаастык ахтыыттара буолар. Бу бэйэтэ салгыы бара турар, байа турар хайысха. Маныаха олохтон барбыт публицист доботторум сыанабыллара баара кинигэни олус тупсарбыт.

Бу таһаарыы сыаннаһа туохха сытарыт диэн ыйгытыга хоруйдаан—Иван Петрович Васильев тус бэйэтин публицистиката „Олоһум кэрдиис кэмнэрэ“, „Суруллубут суоруллубат“ диэн түһүмэхтэринэн бэриллэбитэ диэх этим. Ону „Бэйэм туһунан бэйэм“ диэн Варвара Дмитриевна Васильева суруйуута чингээн, кинигэ ис хоһоонун диригэтэн биэрбит.

И. П. Васильев „Чурапчы биллиилээх дьоно“ диэн бэртээхэй кинигэни суруйан-бичийэн, А. А. Шадрин үбүн бэрдэрэн „Бичик“ кинигэ кыһатыгар таһаартабыта. Бу кини тиһэх үлэтэ этэ. Кинигэтин көрбөккө хаалаахтаабыт эбит. Кырдыаһас учуутал Кирилл Кириллович Пермьяков уонна культуура үлэһитэ Валентина Дмитриевна Пинигина олохтоох „Маарыкчаан“ телестудиянан анап биэриилэри онортообут эбиттэр (345 стр).

— Дьобор, Балбаара, бу мин улуһум дьонугар-сэргэтигэр салһанан бара турар (мин бэлиэтээһиним—С. Т.) өлбөт-сүппэт өйдөбүннүүгү хаалларар бэлэһим, үлэм, олоһум түмүгэ диэрэ“,—диэн Варвара Дмитриевна Васильева бэлиэтээбитин киһи долгуйа ааһар.

Кырдык, Чурапчы төлөнөөх, олохтон эт-хаан хаан тахсыбыт публицистарыттан, бэйэтэ этэрин курдук, „салһанан бара турар“ үлэни аһан-туган хаалларбыт киһинэн Иван Петрович Васильев буолар диэтэхпинэ, киниэхэ махталлаах Чурапчы дьоно сүрэхтэрин тутта ылынахтара диэн туран, биһиги Чурапчыбыт интэлигиэннэрин устуоруйатын кэригин кэнэтэр „Иван Петрович Васильев“ диэн кинигэ баар буолла диэн үөрүүбүн Чурапчы кырдыаһас публицистарыттан биридэстэригэр сүгүрүйүүм бэлиэтинэн бу арадьиэстээһиним буолуохтун.

Сэмэн ТУМАТ,
саһа норуодунай суруйааччыта.

